

Krzysztof Witkowski

ZARZĄDZANIE ZASOBAMI INFRASTRUKTURY GMINY I POWIATU

1. Wprowadzenie

Celem artykułu jest przedstawienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania infrastrukturą. Ze względu na złożoność zagadnienia gospodarowania elementami infrastruktury, w dalszych rozważaniach pokazany zostanie jedynie aspekt zarządzania zasobami infrastruktury technicznej w gminie i w powiecie.¹

W niniejszych rozważaniach przyjmuje się szerokie rozumienie zarządzania. W tym znaczeniu zarządzanie traktowane jest jako proces oddziaływania organów i administracji samorządu terytorialnego na przedmiot zarządzania w taki sposób, aby jego działanie (zachowanie) zmierzało do osiągnięcia postawionych przed nim celów, czyli było zgodne z celami przyjętymi przez podmiot zarządzania. Obiekt zarządzania może obejmować takie osoby, organizacje oraz rzeczy, które są związane z planowaniem i realizacją zadań publicznych, a które w odróżnieniu od organizacji, niekoniecznie muszą być podległe zarządzającemu. W związku z tym, poprzez zarządzanie kształtowane są zachowania osób oraz innych podmiotów gospodarczych, a samo zarządzanie jest przynależne do sfery procesów regulacyjnych.²

Autor, doktor nauk o zarządzaniu, jest wykładowcą PWSZ w Sulechowie.

¹ Zagadnienie złożoności infrastruktury zostało opisane szerzej [w:] K. Witkowski, „Aspekt logistyczny gospodarowania infrastrukturą w gminie”, Materiały z Konferencji Naukowej z cyklu „Zarządzanie rozwojem lokalnym”, Sulechów 2005.

² E. Wojciechowski, „Zarządzanie w samorządzie terytorialnym”, Warszawa 2003, s. 11.

Zarządzanie gospodarką samorządu terytorialnego stanowi umiejętność oddziaływania na przebieg procesów i zjawisk w interesie wspólnoty samorządowej. Z punktu widzenia zarządzania, władze lokalne i regionalne są zorientowane na kierowanie rozwojem i funkcjonowaniem miast, powiatów i regionów. Mówiąc inaczej, ich postępowanie ma dotyczyć wszystkich dziedzin składających się na struktury przestrzenne, społeczne i gospodarcze. W tym sensie, istota polityki prowadzonej przez te władze wyraża się w kształtowaniu miasta, powiatu czy regionu.

Zarządzanie jednostkami samorządowymi wymaga przeprowadzenia istotnych zmian, powodujących zbliżenie działań samorządu terytorialnego do warunków, w jakich działa sektor prywatny oraz wprowadzenia do sektora komunalnego rozwiązań właściwych gospodarce rynkowej³. Samorząd terytorialny zaspokaja zbiorowe potrzeby mieszkańców poprzez realizację zadań publicznych, które mogą być własnymi lub zleconymi na podstawie ustawy lub porozumienia z administracją rządową. Fundamentem wykonywania zadań publicznych jest posiadanie własnego mienia, odrębnych od państwa finansów i własnej administracji. Czynniki te można traktować jako swoiste instrumenty realizacji celów i podporządkowanych im zadań społeczno-gospodarczych⁴.

Kluczowe miejsce w działalności samorządu terytorialnego zajmuje zarządzanie sprawami publicznymi, które należą do jego kompetencji. Obejmuje ono takie zagadnienia, jak: miejsce, warunki, mechanizmy i zasady zarządzania tym, co ma podstawowe znaczenie dla interesu wspólnoty i co mieści się w możliwościach realizacyjnych organów samorządu terytorialnego⁵.

Zarządzanie należy traktować nie tylko jako wyodrębniony proces, ale również jako działanie ściśle powiązane z otoczeniem, które wywiera na nie większy lub mniejszy wpływ. W związku z tym na zarządzanie należy patrzeć w kontekście zmian społecznych i gospodarczych, jak też politycznych, które wpływają na warunki, w jakich działają władze samorządu terytorialnego. Wspólnocie samorządowej przyznano generalne uprawnienie do samodzielnego zarządzania jej sprawami. Samodzielność ta polega na tym, że samorząd terytorialny:

- ma przypisane ustawowo zadania publiczne, które wykonuje niezależnie, według własnej woli,
- posiada osobowość prawną,
- realizuje zadania we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność,
- jest właścicielem wydzielonego majątku publicznego,

³ E. Wojciechowski, „Zarządzanie w samorządzie terytorialnym”, op. cit. s. 12.

⁴ A. Potoczek, „Współczesne problemy rozwoju lokalnego i regionalnego”, Włocławek 2000, s. 23-25.

⁵ W. Pęski, „Zarządzanie zrównoważonym rozwojem miast”, Warszawa 1999, s. 243.

- dysponuje własnymi finansami odrębnymi od finansów państwa,
- posiada własny aparat administracyjny,
- ma prawo stanowienia przepisów powszechnie obowiązujących na obszarze jednostki samorządowej,
- podlega ochronie sądowej czyli może skarżyć organy państwowe przed niezawisłym sądem o naruszenie jego samodzielności.

Samodzielność władz lokalnych wyraża się w tym, że mają one prawo decydowania o sprawach wspólnoty, działając w imieniu swych społeczności oraz występując zbiorowo wobec rządu centralnego.

2. Podstawowe informacje o samorządzie terytorialnym

Zgodnie z obowiązującym prawem wszyscy jesteśmy – z mocy tego prawa – członkami trzech jednostek samorządu terytorialnego. Art. 16 ust. 1 Konstytucji stwierdza, iż: „*ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową*”. Przynależność do samorządu gminnego i innych szczebli jest obowiązkowa (obligatoryjna), a fakt zamieszkania na terytorium gminy, powiatu i województwa powoduje z mocy prawa przynależność samorządową. Każdy pełnoletni mieszkaniec jest więc członkiem określonych jednostek samorządu terytorialnego i może mieć wpływ na sprawy publiczne swojej gminy, powiatu i województwa, podejmując rozstrzygnięcia bezpośrednio lub przez wyłonione przez siebie organy. W praktyce działalność samorządu terytorialnego oparta jest na regułach demokracji przedstawicielskiej, czyli działaniu poprzez wybrane organy⁶. Jedną z istotnych cech samorządu terytorialnego jest możliwość organizowania procesu zaspokajania potrzeb lokalnej i regionalnej społeczności. Jednakże samorząd terytorialny musi działać w granicach prawa i właśnie dlatego podlega legalnemu nadzorowi państwa.

Ustawa o samorządzie gminnym przyjmuje w art. 1, że przez gminę należy rozumieć wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium⁷. Artykuł 7 ustawy samorządowej ustala, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Zadania własne gminy można podzielić na pewne kategorie, a mianowicie zadania z zakresu:

- infrastruktury technicznej gminy (gminne drogi, ulice, mosty, place, wodociągi, kanalizacja, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych; utrzymywanie czystości, utrzymywanie urządzeń sanitarnych; wysypiska oraz

⁶ R. Doganowski, „*Ustrój i zadania samorządu terytorialnego*”, Wyższa Szkoła Zawodowa Administracji Publicznej w Sulechowie, Sulechów 2001, s. 69.

⁷ J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, Wrocław 2000, s.185-186.

utilizacja odpadów komunalnych; zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą; komunalne budownictwo mieszkaniowe; lokalny transport zbiorowy; targowiska i hale targowe; gminne obiekty i urządzenia użyteczności publicznej oraz obiekty administracyjne);

- infrastruktury społecznej (ochrona zdrowia, pomoc społeczna, oświata, kultura, kultura fizyczna);
- porządku i bezpieczeństwa publicznego (organizacja ruchu drogowego, porządek publiczny, ochrona przeciwpożarowa, bezpieczeństwo sanitarne);
- ład przestrzenny i ekologiczny (planowanie przestrzenne, gospodarka terenami, ochrona środowiska).

Innymi słowy, zadania i kompetencje należące do zakresu działania gminy obejmują wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone na rzecz innych podmiotów (domniemanie kompetencji).

Gmina wykonuje ponadto zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w art. 8 ustawy samorządowej. Są to zadania „obce” w tym sensie, że pochodzą od innego podmiotu administracji, jakim jest państwo. Wykonywanie przez gminę zadań zleconych sprawia, że ma ona dwoisty charakter – wspólnoty samorządowej oraz jednostki wykonawczej administracji rządowej. Jest to typowy element zakresu działania samorządu terytorialnego. Ze względów racjonalności administrowania nie tworzy się bowiem na stopniu podstawowym administracji publicznej odrębnych organów administracji rządowej. W rezultacie wykonywanie zadań rządowych powierzone jest lokalnej, uspołecznionej administracji samorządowej, bliskiej geograficznie i politycznie mieszkańcom gminy⁸.

Organem stanowiącym i kontrolnym gminy jest rada gminy, wybierana w głosowaniu powszechnym raz na 4 lata. Liczba radnych uzależniona jest od liczby mieszkańców i wynosi od 15 do 45. Rada gminy wybiera ze swojego grona przewodniczącego i od 1 do 3 wiceprzewodniczących. Rada obraduje na sesjach zwoływanych co najmniej raz na kwartał. Rada gminy - poprzez swoje uchwały - decyduje o wszystkich sprawach gminy, m.in. uchwała budżet, plan zagospodarowania przestrzennego, programy gospodarcze, podatki i opłaty lokalne, ważne sprawy majątkowe gminy, nazwy ulic, wznoszenie pomników, itd.

Organem wykonawczym gminy jest zarząd gminy, wybierany spośród radnych. W zależności od liczby mieszkańców gminy w skład zarządu wchodzi od 3 do 7 osób. Przewodniczącym zarządu gminy wiejskiej jest wójt, gminy miejskiej jest burmistrz, w miastach zamieszkiwanych przez ponad 100 tys.

⁸ Ibidem, s. 189-190.

mieszkańców – prezydent. Zarząd wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu gminy (miasta).

Samorząd gminny odpowiada za wszystkie sprawy publiczne dotyczące życia mieszkańców w obrębie gminy. Między innymi, za realizację zadań w następujących obszarach:

1. Gospodarka komunalna:

- Budowa i utrzymanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, dostarczanie prądu i ciepła,
- Usuwanie śmieci, czystość na ulicach i placach gminnych, utrzymanie zieleni gminnej (parki, trawniki),
- Utrzymanie i dbałość o stan targowisk,
- Utrzymanie cmentarzy komunalnych.

2. Drogi, transport zbiorowy:

- Budowa, utrzymanie, remont i oświetlenie gminnych dróg, dbanie o jakość ich nawierzchni, budowa i utrzymanie przystanków,
- Zapewnienie transportu publicznego w gminie, np. sieci autobusowej, dowóz dzieci do szkół,
- Ustalanie urzędowych cen biletów gminnej komunikacji publicznej

3. Edukacja i kultura:

- Budowa, utrzymanie, remonty szkół podstawowych, przedszkoli, bibliotek gminnych, gminnych ośrodków kultury. Ze swoich funduszy gmina może dać podwyżkę pracownikom szkoły czy biblioteki, władze gminne mają wpływ na wybór dyrektora szkoły.

4. Zdrowie:

- Finansowanie gminnych przychodni i ośrodków zdrowia, nadzór nad ich działalnością i jakością usług,
- Tworzenie nowych placówek ochrony zdrowia.

5. Gospodarka mieszkaniowa, obrót nieruchomościami i gruntami:

- Budowa i remonty mieszkań komunalnych. Gmina wynajmuje lub sprzedaje mieszkania komunalne lokatorom, wydaje zezwolenia na adaptację np. strychu czy piwnicy.
- Sprzedaż i lub wynajęcie lokali użytkowych
- Sprzedaż i dzierżawa działek,
- Zezwolenia na budowę domu, sklepu, restauracji, fabryki, warsztatu,

- Ochrona gruntów ornych i leśnych - do urzędu gminy trzeba się zwrócić o zezwolenie na wyłączenie z produkcji rolnej czy leśnej terenu pod budowę domu czy warsztatu,
 - Geodezja, ustalenie planu zagospodarowania przestrzennego.
6. Bezpieczeństwo i porządek publiczny:
- Dbłość o spokój, porządek publiczny i bezpieczeństwo przy pomocy straży gminnej (miejskiej). Straż może nakładać mandaty kierowcom lub handlującym, a także mieszkańcom za rażący brud czy bałagan na posesji,
 - Współdziałanie z Ochotniczą Strażą Pożarną.
7. Pomoc społeczna:
- Dożywianie dzieci w szkołach, pomoc osobom w trudnej sytuacji, budowa i utrzymanie gminnych domów pomocy społecznej,
 - Współpraca z organizacjami społecznymi w sprawie pomocy osobom niepełnosprawnym.
8. Obsługa administracyjna:
- Zawarcie ślubu, wydanie aktu narodzin, ślubu i zgonu,
 - Wydawanie dowodu osobistego, przydzielanie numeru PESEL, zameldowanie i wymeldowanie,
 - Rejestracja działalności gospodarczej
9. Podatki i opłaty lokalne:
- Nakładanie i pobór podatku lokalnego - od nieruchomości, rolnego, opłaty targowej, od psów lub - w drodze referendum - opodatkowanie na określony cel (szkoła, przychodnia).

Intencją władz gminy jest dążenie do większej aktywności gospodarczej i poprawa warunków życia ludności. W tym celu podejmowane są różne działania. Najważniejsze to poprawa infrastruktury logistycznej gminy, m.in. wodociągi i kanalizacja, telefonizacja obszarów wiejskich, oczyszczalnie ścieków, utrzymanie dróg. Największym punktem wydatków w budżecie gminy jest najczęściej utrzymanie szkół podstawowych⁹.

⁹ K. Witkowski, „Kształtowanie infrastruktury logistycznej przez władze samorządowe dla rozwoju lokalnego biznesu, Zarządzanie rozwojem lokalnym (red M. Fic)”, Sulechów 2003.

3. Koncepcja powiatu samorządowego

W artykule 164 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej dopuszczono możliwość tworzenia, obok gminy, innych jednostek samorządu terytorialnego, i odesłano w tym zakresie do ustawodawstwa zwykłego. I tak, w drodze ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym utworzono powiat. Przyznano mu osobowość prawną, zagwarantowano prawo do wykonywania określonych ustawami zadań publicznych w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność oraz rozciągnięto sądową ochronę nad jego samodzielnością (art. 2 ust. 1-3).

Osobowość prawną powiatu ma, analogicznie jak w przypadku gmin, charakter publiczny i prawny. Powiat wykonując zadania publiczne może korzystać ze środków prawnych typowych dla władzy państwowej (w tym także władczych). Jako podmiot prawa prywatnego powiat posiada własny majątek i może samodzielnie nim rozporządzać.

Wykonywane przez powiat zadania publiczne mają charakter ponadgminny. W ustawie o samorządzie powiatowym przyjęto koncepcję wyczerpującego wyliczenia zadań powiatu (art. 4 ustawy). Wyliczenie to ma charakter przedmiotowy, z kolei zakres tych zadań i funkcje powiatu mają charakter uzupełniający i wyrównawczy w stosunku do funkcji gminy. Powiat nie ma żadnych uprawnień kierowniczych lub nadzorczych w stosunku do gminy. Są to dwa niezależne od siebie działające stopnie samorządu terytorialnego. Ta zasada ustrojowa wynika z normy art. 4 ust. 6 ustawy o samorządzie powiatowym stanowiącej, że zadania powiatu nie mogą naruszać zakresu działania gmin. Przepisy ustawy nie przewidują również możliwości podejmowania przez powiat zadań gmin, ani w drodze ustawowej, ani w drodze porozumień między gminą a powiatem¹⁰. Jednakże powiat może, na uzasadniony wniosek zainteresowanej gminy, przekazać jej zadania z zakresu swojej właściwości, na warunkach ustalonych w porozumieniu. Będące przedmiotem porozumienia zadania powiatu określono w literaturze jako przyjęte dobrowolnie przez gminę. Porozumienie to powinno zawierać szczegółowe ustalenia co do zasad i kryterium finansowania poszczególnych przekazywanych zadań.

Powiaty i gminy realizują zadania publiczne o charakterze lokalnym w strukturach samorządowych. Zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców tworzących wspólnotę samorządową z obszaru objętego administracją gminy i powiatu należy do zadań własnych zarówno gminy, jak i powiatu¹¹. Zadania powiatu zostały określone w art. 4 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym. Obejmują one zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

¹⁰ J. Boć (red.), *Powiat*, Wrocław 2001, s. 38

¹¹ W. Paluch, M. Kalisiak, *Działalność gospodarcza gminy i powiatu*, Zielona Góra 2000, s. 81.

- edukacji publicznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej,
- polityki prorodzinnej,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki,
- geodezji, kartografii i katastru,
- gospodarki nieruchomościami,
- administracji architektoniczno-budowlanej,
- gospodarki wodnej,
- ochrony środowiska i przyrody,
- rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- ochrony praw konsumenta,
- utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- obronności,
- promocji powiatu,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Do zakresu działania powiatu należy również wykonywanie zadań powiatowych służb, inspekcji i straży. Dotychczas były one wykonywane przez organy administracji szczególnej.

Przytoczone zadania powiatu można podzielić na następujące kategorie spraw:¹²

¹² T. Milczarek, *Samorząd powiatowy*, Wydawnictwo Prawno-Ekonomiczne INFOR, Warszawa 1999, s. 21.

- ponadpodstawowa infrastruktura społeczna, w tym edukacja publiczna wychodząca poza obowiązek szkolny oraz ponadstandardowa opieka zdrowotna i pomoc społeczna (prowadzenie szpitali i domów opieki społecznej),
- ponadpodstawowa infrastruktura techniczna, w tym m.in. ponadgminny transport lokalny oraz drogi publiczne o zasięgu ponadgminnym,
- porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli w wymiarze ponadgminnym, w tym ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa oraz nadzór budowlany,
- ochrona środowiska i zagospodarowanie przestrzenne w wymiarze lokalnym ponadgminnym, w tym gospodarka wodna i nadzór budowlany,
- działalność organizatorska zmierzająca do rozwiązania lokalnych problemów w tym przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy, ochrony konsumenta, wspieranie osób niepełnosprawnych oraz promocja powiatu na zewnątrz.

Do tych zadań można dołączyć jeszcze inne:¹³

- utrzymanie i budowa szpitali rejonowych,
- nadzór nad wszystkimi szkołami niepublicznymi,
- ochrona środowiska poprzez kontrolę wytwarzania i składowania odpadów (z wyjątkiem odpadów szczególnie niebezpiecznych),
- nadzorowanie działalności stowarzyszeń rejestrowych i zwykłych,
- przyjmowanie wniosków o przyznanie polskiego obywatelstwa oraz współudział w ich rozpatrywaniu,
- nadzór nad służbami weterynaryjnymi i instytucjami obsługującymi rolnictwo,
- opiniowanie projektów przebiegu autostrad i linii kolejowych.

Powiat korzystając ze swych samorządowych uprawnień, zgodnie z przepisami ustawy powiatowej, dysponuje prawem:¹⁴

- wykonywania zadań publicznych z zakresu administracji rządowej na zasadzie porozumienia zawartego z organami tej administracji (art. 5 ust. 1),
- powierzenia prowadzenia zadań publicznych jednostkom lokalnego samorządu terytorialnego (a więc gminom lub innym powiatom) oraz województwu, na którego obszarze znajduje się terytorium powiatu, na zasadzie porozumienia zawartego z tymi podmiotami (art. 5 ust. 2),

¹³ A. Kulik, B. Leśniewski, „Powiat SA”, Wprost nr 24 z 14.06. 1998 roku, s. 28.

¹⁴ T. Milczarek, *Samorząd powiatowy*, Warszawa 1999, s. 25.

- tworzenia jednostek organizacyjnych i zawierania umów z innymi podmiotami: tworzenie, przekształcanie i likwidacja jednostek organizacyjnych oraz wyposażenie ich w majątek należy do wyłącznej właściwości rady powiatu (art. 12 pkt 8 lit. I),
- zawierania porozumień z innym powiatem (powiatami) w sprawie powierzenia jednemu z nich prowadzenia zadań publicznych (art. 73 ust. 1),
- tworzenia stowarzyszeń, w tym również z gminami (art. 75 ust. 1).

Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży¹⁵. Warto w tym miejscu przypomnieć, iż domniemanie kompetencji w zakresie spraw lokalnych przysługuje gminie i dlatego art. 4 ustawy o samorządzie powiatowym zawiera wyczerpujące wyliczenie zadań powiatu. Wyliczenie to ma charakter przedmiotowy, a konkretne kompetencje organów powiatu wynikają z przepisów prawa materialnego.

Zdania powiatu mogą być określane także przez inne ustawy. Powiat może również wykonywać zadania z zakresu administracji rządowej, jeśli ustawy tak stanowią. Zadania powiatu można podzielić na trzy kategorie:

- zadania ponadgminne,
- zadania uzupełniające,
- zadania wyrównawcze.

Zadania ponadgminne dotyczą obszaru objętego administracją powiatu, a służą zaspokojeniu potrzeb jego mieszkańców tworzących wspólnotę samorządową. Do tego rodzaju zadań zalicza się w szczególności ponadgminną sieć dróg, międzygminną publiczną komunikację pasażerską lub poprawę ponadgminnej struktury gospodarki komunalnej.

Zadaniami uzupełniającymi są takie, które ze względu na brak zdolności efektywnego działania nie mogą być prawidłowo wykonane przez gminy. Jako przykład można wskazać prowadzenie niektórych szkół lub szpitali. Celem zadań wyrównawczych wykonywanych przez powiat jest zapewnienie sprawiedliwego wyrównania obciążeń finansowych gmin na jego obszarze¹⁶. Powiat może też zawierać porozumienia z organami administracji rządowej w sprawie wykonywania zadań publicznej z zakresu administracji rządowej. Może również zawierać porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia zadań publicznych z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego, a także z województwem, na którego obszarze znajduje się terytorium powiatu.

¹⁵ H. Izdebski, M. Kulesza, *„Administracja publiczna zagadnienia ogólne*, Warszawa 2000, s. 196.

¹⁶ R. Doganowski, *„Ustrój i zadania samorządu terytorialnego”*, Sulechów 2001, s. 69.

W celu wykonywania zadań powiat może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, nie może natomiast prowadzić działalności gospodarczej wykraczającej poza zadania użyteczności publicznej. Przepisy określają ponadto przypadki, w których właściwe organy administracji rządowej mogą nałożyć na powiat obowiązki wykonania określonych czynności w zakresie należącym do zadań powiatu, związanych z usuwaniem bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz obronnością. W takiej sytuacji, jeśli jest przeprowadzana jakaś akcja, nałożenie obowiązku wykonania przez powiat danych czynności może wykraczać poza teren powiatu.

KRZYSZTOF WITKOWSKI

**VERWALTUNG VON INFRASTRUKTURGÜTER IN
DER GEMEINDE UND IM KREIS**

Besprochen werden Probleme der Verwaltung in Selbstverwaltungseinrichtungen besonders im Bereich von Infrastrukturgüter. Ausserdem wurden Grundlagen der rechtlichen Funktionierung der Geimeinde und des Kreises dargestellt.

